

MENUKAART VOOR EEN DUURZAAM SCOUTINGGEBOUW

2050
-95% CO₂

De gebouwde
omgeving moet
vóór 2050 volledig
CO₂-neutraal zijn

MENUKAART?

Het verduurzamen van je
Scoutinggroep kan lastig zijn, zoveel
keuzes... Waar moet je beginnen? En
dan die energierekening, steeds
meer geld gaat daarnaartoe in
plaats van naar de Scouts...
Deze menukaart is een hulpmiddel
om te verduurzamen. Klein beginnen
en groot eindigen!

Samen komen we er!

KLIMAAT AKKOORD

Verduurzamen, klimaatakkoord....?
Steeds vaker hoor je het voorbij
komen maar wat is het? Het
Klimaatakkoord en de Sustainable
Development Goals zijn gericht op het
aanpakken van de klimaat-
verandering en het bevorderen van
duurzame ontwikkeling.
Verduurzamen is een cruciale stap
om de doelen te bereiken, en dit
betekent dat ook Scouting
accommodaties moeten
verduurzamen.

SCOUTS
forSDGs

STAPPENPLAN

- Krijg inzicht in het energieverbruik
- Ga bewuster om met energie
- Investeer in laaghangend fruit
- Bereken de daadwerkelijke besparingen
- Blijf monitoren en bepaal de impact van de maatregelen

VOORDAT WE BEGINNEN: METEN IS WETEN!

Voordat we van start gaan met verduurzamen moeten we eerst de huidige staat bepalen. Dit kan op de volgende manieren:

- Energiescan van je gebouw
- Analyse van de slimme meter
- Analyse uit een energieverbruiksmanager

Als je weet wat je nu daadwerkelijk verbruikt per maand/jaar, is dat je beginpunt.

AMUSE

DUURZAAM GEDRAG VERTONEN

Bewuster om gaan met energie kan op termijn veel schelen! Hieronder een aantal tips om de Scoutinggroep duurzamer te maken. Met kleine acties, weinig geld en starten met verduurzaming. De eerste stappen!

APPARATUUR

☐ **VOORKOM SLUIPGEBRUIK**
Gebruik je sommige apparaten weinig?
Zet ze uit! Niet in stand-by modus, maar volledig uit. Dit kan al snel oplopen tot een besparing van 180 kWh. Stekkerdozen of stand-by killers zijn handige oplossingen hiervoor.

☐ **AFWASMACHINE**
Zet de afwasmachine op de 'ECO'-stand en zet deze alleen aan, als hij volledig vol is. Vergeet 't dan ook niet op tijd uit te zetten.

☐ **KOELKASTEN & VRIEZERS**
Zet koelkasten en vriezers die niet gebruikt worden uit. Check of de koelkasten en vriezers op een koele plek staan. Controleer jaarlijks of de rubbers nog goed zijn, en maak de condensoren schoon aan de achterkant. Vergeet niet te controleren of er ijsvorming is in de koelkasten en vriezers! Al deze maatregelen zorgen ervoor dat er minder / efficiënter energie verbruikt word.

MENSELIJK GEDRAG

☐ **LAATSTE DIE DE DEUR DICHT DOET?**
Loop even een rondje door het gebouw. Zijn alle lichten uit? Verwarming omlaag gezet? Gordijnen of luiken dicht? Soms blijven de verwarming of de lichten aan staan... Zonde als er niemand is!

☐ **KOM MET DE FIETS!**
Duurzaamheid is niet alleen het besparen van energie maar ook het reduceren van CO₂ uitstoot. Lekker weer buiten? Kom dan met de fiets! Laat ook ouders kinderen met de fiets afzetten of maak een 'carpool groepsapp' aan. Minder auto's = minder CO₂

CHECKLIST:

- Ramen dicht?
- Licht uit?
- Verwarming uit?

VERWARMING

☐ **ZET DE THERMOSTAAT LAGER**
Verwarm alleen de ruimtes die gebruikt worden, zet de thermostaat lager wanneer er niemand is en stel een dag- en nachtstand in. Over een uurtje weg? Zet 'm alvast lager. Zet je de thermostaat niet hoger dan 19 graden, dit kan je jaarlijks €150,- besparen.

☐ **ZET DE CV-KETEL LAGER**
CV-ketels staan vaak standaard op 70-85 graden ingesteld, als je 'm op 60 graden zet bespaar je wel tot 60 m³ gas per jaar. Kijk op www.zetmop60.nl hoe je dit kunt doen.
Vergeet ook niet de ketel te laten controleren door een onderhouds-monteur.

☐ **ZORG DAT DE CV-KETEL BIJGEVULD IS**
Na verloop van tijd zal de waterdruk van een CV-ketel afnemen. Zorg dat de druk van de ketel tussen de 1,5 - 2,0 bar is. Zit 'ie eronder? Vul 'm dan meteen even bij! Vergeet dan ook niet om de radiatoren te ontluchten met een ontluchtings sleutel!

WATER

Het verwarmen van water voor in de keuken of sanitaire ruimtes verbruikt veel gas. Hieronder een aantal tips om dit verbruik te verminderen

- ☐ **MAX. 5 MINUTEN DOUCHEN**
- ☐ **ZET DE KRAAN TUSSENDOR DICHT**

COMMUNICATIE = KEY TO SUCCESS

Verduurzamen doe je niet alleen, maar samen! Praat binnen de groep met elkaar, leg dingen aan elkaar uit en laat de gevolgen van gedrag zien. Tip: hang posters op om mensen te herinneren om bijvoorbeeld korter te douchen.

VOORGERECHTEN

SNEL, MAKKELIJK & GOEDKOOP

DICHTEN VAN KIEREN

☐ Tocht zorgt voor onnodig energieverbruik en kou. Spoor ze op, en sluit ze af. Hiermee verminder je energieverbruik en verhoog je comfort,

- Tochtbanden
- Tochtstrips
- Tochtborstels (onder de deur)
- Brievenbusborstel

Hoe vindt je tocht? Pak een waxinelichtje en kijk hoe de vlam reageert. Veel beweging = tocht

INSTALLEREN VAN DEURDRANGERS

☐ Warmte ontsnapt uit open deuren. Op zoek naar iemand die ze automatisch dicht doet? Installeer een deurdranger of deurveer.

KOZIJNFOLIE PLAATSEN

☐ Ramen met enkel glas in je gebouw, en nog niet aan renoveren toe? Plaats kozijnfolie, hiermee creëer je een luchtspouw en heb je hetzelfde effect als dubbelglas.

INSTALLEREN VAN LED-VERLICHTING

☐ Gloei- en halogeenlampen verbruiken wel 90% meer elektra dan LED-lampen. Wist je dat 15% van het elektriciteitsgebruik naar verlichting gaat? Vervang ze dus!

WATERBESPARINGEN

WATERBESPARENDE DOUCHEKOP

☐ Merk geen verschil in comfort, maar wel in het verbruik! De waterbesparende douchekop bespaart tot wel 20% aan warm water!

DRUKKNOPPEN OP DE KRANEN

☐ Zonde als een douche aan blijft staan... Met een tijd-drukknop gaat deze automatisch uit. Bespaart een hoop water!

INSTALLEREN VAN PERLATORS

☐ Worden ook wel straalregelaars genoemd. Schroef je ze op de kraan, dan voegen zij lucht aan het water toe. 50% minder water, met dezelfde krachtige straal!

SPOELONDERBREKERS OP HET TOILET

☐ Zorgen dat er minder water gebruikt wordt bij het doorspoelen. LET OP: Verstoppingsrisico bij weinig gebruik.

RADIATORFOLIE INSTALLEREN

☐ Radiator tegen een niet-geïsoleerde buitenmuur? Plaats er dan radiatorfolie tussen, dit voorkomt warmteverlies naar buiten.

RADIATORVENTILATOR

☐ Deze ventiloren monteert je aan de onderkant van de radiator en blazen de warme lucht de ruimte in. Sneller warm = minder energieverbruik.

LEIDINGEN ISOLEREN

☐ CV-leidingen geven warmte af, maar wanneer ze door ruimtes heen lopen die niet verwarmd hoeven worden, is dat zonde. Isoleer deze, en bespaar gas verbruik. LET OP: Isoleer de tapwaterleidingen niet, i.v.m. legionella.

**KEUKEN AAN VERVANGING TOE?
GA ELEKTRISCH KOKEN!**

BUITEN TERREIN BEREGENEN?
DOE DIT MET REGENWATER

HOOFDGERECHTEN

GROTE AANPASSINGEN

ISOLEREN EN VENTILEREN

Veel warmte ontsnapt via het dak, de gevel of de vloer. Het isoleren van deze ruimtes zal ervoor zorgen dat de warmte beter vastgehouden wordt. Vergeet niet voldoende te ventileren voor een gezond binnenklimaat!

GEVEL ISOLATIE

- Spouwmuur isolatie
- Binnengevel isolatie
- Buitengevel isolatie

VLOER ISOLATIE

- Kruipruimte isoleren
- Vloerisolatie

DAK ISOLATIE

- Plat dak isoleren
- Schuin dak isoleren (binnen/buitenzijde)
- Vlieringvloer isoleren
- Groendak en dakverkoeling

VENTILATIE

Gebouw goed geïsoleerd? Vergeet niet te ventileren, dit is erg belangrijk voor de gezondheid!

- Natuurlijke ventilatie
- Mechanische ventilatie
- Balansventilatie

VERWARMEN EN KOELEN

Het gebouw verwarmen en koelen kost veel energie, en daarop kan je flink besparen! Maak jij de stap naar aardgasvrij?

- Hybride warmtepomp
- Ventilatie warmtepomp
- Volledige elektrische warmtepomp
- Zonwering
- Infraroodverwarming
- Warmtenet
- Elektrische CV-ketel
- Warmtepompboiler
- Elektrische radiatoren

**BEIDE GEVEN
SNEL WARMTE
AF, IDEEAAL
VOOR DE GROEP**

WARMTEBEELD CAMERA

Krijg inzicht in warmteverliezen door je gebouw te scannen met een warmtebeeldcamera. Deze zijn op meerdere plekken te huur. Of ga opzoek naar een infrarood temperatuur meter, deze zijn vaak in de aanbieding bij de Lidl.

**Grote
verduurzamingsplannen?**

Schakel altijd een (of meerdere) deskundige(n) in die je op weg helpt. Vraag ook altijd meerdere offertes aan.

**KIES VOOR BIO-
BASED MATERIALEN**

STAPPENPLAN: AARDGASVRIJ

1. Check de isolatie van het gebouw
2. Verbeter de isolatie van het gebouw
3. Check en verbeter de ventilatie
4. Check je radiatoren
5. Stap over op elektrisch koken
6. Vervang de CV-ketel

NAGERECHTEN

DE KERS OP DE TAART

De kers op de taart van een duurzaam gebouw is wanneer het gebouw eigen energie opwekt en eventueel opslaat.

Uw gebouw is dan:

**DUURZAAM
ENERGIEZUINIG
ZELFVOORZIENEND**

ZONNEPANELEN

Zonnepanelen zijn misschien de meest bekende manier om energie op te wekken. Maar waar let op je op voordat je ze installeert.

1. Check of je dak, energiemeter en omgeving geschikt zijn. (Zwak dak, veel bomen, schaduw)
2. Vraag meerdere offertes aan, en laat je voorlichten!
3. Kies de beste offerte
4. Meld je zonnepanelen aan
5. Inzage in de opwekking
6. Check of je terug kunt leveren aan het net, en let hierbij op de terugleverprijs

AANPASSING SALTERINGSREGELING

Er ligt een plan om de salderingsregeling per 2031 aan te passen. Hierdoor kan je de teruggeleverde energie niet wegstrepen tegen je verbruik op een ander moment. Hou hier rekening mee!

PVT-PANELEN

PVT-panelen zijn een combinatie van zonnepanelen en zonnecollectoren. PVT-panelen verwarmen zowel het tapwater en wekken stroom op!

- + Werkt ook 's nachts en op bewolkte dagen
- + Kan de woning koelen in de zomer (i.c.m. warmtepomp)
- + Wekt stroom op
- Dure investering

KOPEN VAN INSTALLATIES DUUR? LEASE OF HUUR ZE!

ZONNEBOILER

Zonneboilers zijn collectoren die op het dak van het gebouw liggen en het tapwater verwarmen. De zon verwarmt de collectoren, welke warmte in het boilervat afgeven aan het tapwater.

- + Werkt op zonnige winterdagen
- Schakelt uit in warme zomerdagen

ACCU'S

Opgewekte energie gebruiken wanneer je het nodig hebt? Sla het dan op in een accu. Hiermee creëer je meer flexibiliteit met de inkoop van je elektriciteit.

ACCU'S ZIJN ERG KOSTBAAR.

Men verwacht prijsdaling in de komende jaren. Misschien even wachten?

DAK AAN VERVANGING TOE?

Doe dat eerst voordat je bijvoorbeeld zonnepanelen plaatst! Scheelt een hoop moeite, kosten en overlast!

**DUMAVA kan ook voor
integrale projecten.
Verduurzaam samen!**

**EN TOT SLOT DE REKENING...
WELKE EEN STUK LAGER ZAL
ZIJN DAN VOORHEEN**

SUBSIDIES & SPONSORING

HET BETALEN VAN DE REKENING

Een gebouw verduurzamen kan erg kostbaar zijn, en veel tijd, moeite en onzekerheden meebrengen. Hieronder een aantal tips:

DUMAVA

DUMAVA (Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed) is een regeling van de Rijksoverheid voor bijvoorbeeld Scoutinggroepen om te verduurzamen. De subsidie kan oplopen tot 30% maar gaat met nogal wat regels gepaard. Ook is het een maximum budget, dat verdeeld wordt onder het motto 'wie het eerst komt...' Scouting accommodaties zijn erkend als maatschappelijk vastgoed. Zie de [website van Scouting](#) voor meer informatie!

GEMEENTELIJKE- OF PROVINCIALE POTJES

Gemeenten hebben vaak ambitieuze doelen m.b.t. verduurzaming van vastgoed. Die kunnen gepaard gaan met goede adviezen, samen gunstiger inkopen of subsidies / goedkope leningen. Ook provincies kennen vaak mogelijkheden voor verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.

Check dus snel de website van de gemeente of provincie!

HELP!

Kom je er niet uit?

Benader de accommodatie-consultanten of vraag binnen de gemeente om hulp aan een energiecoach. Zij kunnen je helpen!

WIST JE DAT?

Een groen energiecontract ook bijdraagt aan een duurzame maatschappij.

Ken je het Scouting waarderingsinsigne voor Duurzaamheid al?

Gebruik deze om die ene ambtenaar of sponsor die geholpen heeft in het zonnetje te zetten!

